

**UCHWAŁA NR XXII/175/13
RADY GMINY SOMONINO**

z dnia 22 marca 2013 r.

w sprawie przyjęcia Programu Wsparcia Osób Niepełnosprawnych w Gminie Somonino na lata 2013-2023

Na podstawie art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2001r. Nr 142, poz. 1591 z późn. zm.) w związku z art. 17 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (Dz.U. z 2013, poz. 182) Rada Gminy Somonino uchwala co następuje:

§ 1.

Ustala się Program Wsparcia Osób Niepełnosprawnych w Gminie Somonino na lata 2013 – 2023, który stanowi załączniki Nr 1 do niniejszej uchwały

§ 2.

Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Somonino i Kierownikowi Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Somoninie

§ 3.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

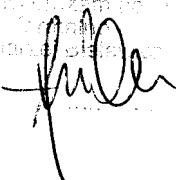
Przewodniczący Rady Gminy

Andrzej Regliński

PRZEWODNICZĄCY RADY

Andrzej Regliński

Załącznik nr 1 do uchwały
Program Wsparcia Osób Niepełnosprawnych w Gminie Somonino na lata 2013-2023

Załącznik do Uchwały Nr XXII/175/13
Rady Gminy Somonino
z dnia 22 marca 2013 r.

**PROGRAM WSPIERANIA OSÓB
NIEPEŁNOSPRAWNYCH
W GMINIE SOMONINO
NA LATA 2013 – 2023**

Somonino, 2013

I. WSTĘP

Każdy człowiek jest inny, dlatego też ma inne możliwości oraz inne potrzeby, ale również inne ograniczenia. Jednak to istniejące bariery społeczne tworzą niepełnosprawność. Szacunkowo przyjmuje się, że na globie ziemskim żyje ponad 500 milionów osób niepełnosprawnych, co stanowi aż około 10% całej populacji ludzkiej¹.

Do zadań władz samorządowych należy usuwanie tychże barier, co w konsekwencji prowadzić ma do stworzenia warunków dogodnych dla pełnego indywidualnego rozwoju każdej jednostki, a także zaspokojenia potrzeb osób niepełnosprawnych we wszystkich sferach i na każdym etapie ich życia. Realizacja tychże działań ma zagwarantować osobom niepełnosprawnym pełne uczestnictwo w życiu społecznym. W rzeczywistości zagwarantowanie każdemu człowiekowi jego praw wymaga stworzenia mechanizmów wyrównywania szans i warunków dogodnych do korzystania w pełni z praw przysługujących wszystkim obywatelom. Innymi słowy, osoby niepełnosprawne powinny korzystać z pewnych praw na szczególnych zasadach, swoistych dla tej grupy społecznej – po to, aby mogły w takim samym stopniu korzystać z praw przysługujących wszystkim ludziom².

Niepełnosprawność organizmu pociąga za sobą liczne konsekwencje i stwarza człowiekowi wiele problemów. Problemy te mogą mieć różną naturę: medyczną, psychologiczną, pedagogiczną, społeczną, czy też zawodową. Dla ich rozwiązania potrzebne jest zastosowanie określonych działań oraz użycie odpowiednich środków. Zgodnie z interpretacją Światowej Organizacji Zdrowia, takie kompleksowe i skoordynowane stosowanie środków medycznych, psychologicznych, pedagogicznych, społecznych i zawodowych w celu usprawnienia osób z naruszoną sprawnością organizmu do możliwie najwyższego poziomu nazywane jest rehabilitacją. Dlatego ma ona charakter interdyscyplinarny i dla rozwiązania wszystkich problemów osoby niepełnosprawnej musi ona mieć też charakter kompleksowy.

Wszystkie podejmowane działania powinny być zróżnicowane, ale jednocześnie dostosowane zarówno do rodzaju, jak i stopnia niepełnosprawności. Zauważyć należy, że inaczej kształtują się potrzeby samotnych osób niepełnosprawnych, aniżeli potrzeby wieloosobowych gospodarstw domowych, opiekujących się niepełnosprawnym członkiem rodziny. Odmiennych form wsparcia oczekują rodziny wychowujące niepełnosprawne dzieci, odmiennych zaś niepełnosprawni rodzice wychowujący dzieci zdrowe.

¹ „Systemy rehabilitacji zawodowej w krajach Europy Zachodniej” – Tadeusz Majewski

² dr Piotr Przybysz, Główny Specjalista w BRPO z referatu wygłoszonego podczas obrad Ogólnopolskiego Sejmiku Osób Niepełnosprawnych – 1997 r.

II. OBSZAR DZIAŁANIA PROGRAMU

Niepełnosprawność jest to długotrwały stan choroby, w którym występują pewne ograniczenia w prawidłowym funkcjonowaniu człowieka. We współczesnym świecie niepełnosprawność człowieka uważana jest za istotny problem społeczny.

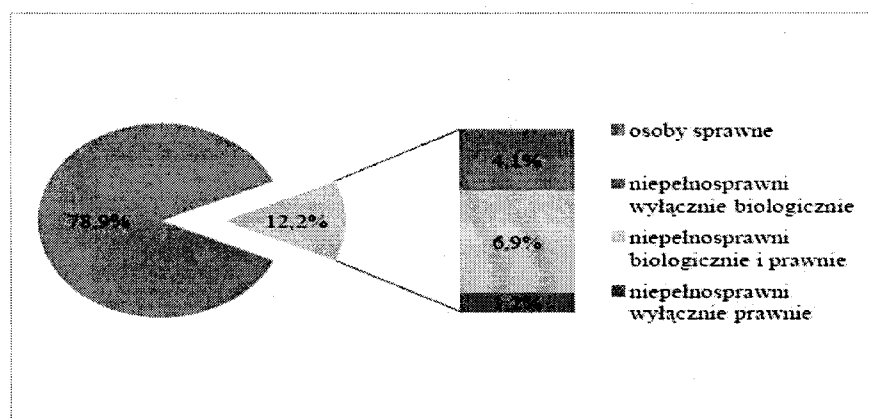
Zgodnie z zapisami ustawy z dnia 4 marca 2010 r. o narodowym spisie powszechnym ludności i mieszkań w 2011 r. zbiorowość osób niepełnosprawnych³ została podzielona na:

1. osoby niepełnosprawne prawnie posiadające aktualne orzeczenie wydane przez organ do tego uprawniony;
2. osoby niepełnosprawne biologicznie nie posiadające orzeczenia, ale miały całkowicie lub poważnie ograniczoną zdolność do wykonywania czynności podstawowych stosownie do swojego wieku.

Wyniki spisu ludności w roku 2011 wykazały, że liczba osób, które zadeklarowały niepełnosprawność prawną, jak i biologiczną mieszkających na terenie państwa polskiego wynosiła 4 697,5 tys., co stanowiło 12,2% ludności kraju, wobec 14,3% w 2002 r.

Wśród ogółu osób niepełnosprawnych 2530,4 tys. stanowiły kobiety, których w porównaniu do spisu 2002 odnotowano spadek o 12,4%. W miastach liczba kobiet niepełnosprawnych zmniejszyła się o 68 tys., natomiast na wsi aż o 290 tys. Natomiast niepełnosprawni mężczyźni stanowili 2167,1 tys. osób. Ich liczebność również zmniejszyła się w stosunku do 2002 roku o 15,6%. W miastach liczba mężczyzn niepełnosprawnych zmniejszyła się o 8,5%, natomiast na wsi o ponad 25%. Z powyższych danych stwierdzić więc można, iż niepełnosprawność częściej dotyka mieszkańców miast niż wsi.

Wykres 1. Osoby niepełnosprawne w stosunku do ogółu ludności Polski z 2011

Źródło: Narodowy Spis Powszechny Ludności i Mieszkańców 2011

³ Udzielanie odpowiedzi na pytania dotyczące niepełnosprawności odbywały się na zasadzie dobrowolności. Należy przyjąć, że ogólne liczby osób niepełnosprawnych mężczyzn i kobiet, w miastach i na wsi są niedoszacowane.

Gmina Somonino liczy 9903 mieszkańców⁴. Z uwagi na niepełnosprawność ze wsparcia Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Somoninie korzystało 1064 osób⁵, co stanowi 10,75 % mieszkańców gminy.

Na przestrzeni lat 2008 – 2012 problem niepełnosprawności mieszkańców gminy kształtował się następująco:

Tabela 1. Osoby niepełnosprawne korzystające z wsparcia Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Somoninie.

ROK	Liczba rodzin			Liczba osób w rodzinach			RAZEM
	POMOC SPOŁECZNA	ŚWIADCZENIA RODZINNE	RAZEM	POMOC SPOŁECZNA	ŚWIADCZENIA RODZINNE	RAZEM	
2008	169	108	277	602	278	880	1157
2009	203	105	308	736	266	1002	1310
2010	213	103	316	768	267	1035	1351
2011	217	89	306	717	231	948	1254
2012	186	87	273	566	225	791	1064

Źródło: dane ze sprawozdań rocznych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Somoninie

Z przedstawionych danych wynika, że w latach 2008-2010 populacja osób niepełnosprawnych korzystających z pomocy Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Somoninie przejawiała tendencję wzrostową. Najznaczniejszy wzrost odnotowano w 2009 r, bo aż 13,22 % do roku poprzedniego. Natomiast w latach 2011 i 2012 populacja ta przejawiała tendencję spadkową tj. w 2011 spadek o 7,18%, w 2012 spadek o 15,15%.

Z danych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej na koniec roku 2012r. ze świadczeń rodzinnych pomoc otrzymały łącznie 384 osoby/rodziny niepełnosprawne to jest:

- do 16 roku życia – 90 osób
- po 16 roku życia – 294 osoby

Najczęściej występujące schorzenie w grupie do 16 roku życia to:

1. 07-S (choroby układu oddechowego i krążenia) – 19 osób,
2. 10-N (choroby neurologiczne) – 19 osób,
3. 01-U (upośledzenie umysłowe) – 15 osób,
4. 05-R (upośledzenie narządu ruchu) – 13 osób,
5. 02-P (choroby psychiczne) + 11-I (inne schorzenia) – 9 osób,

⁴ dane z Referatu Ewidencji Ludności Urzędu Gminy w Somoninie – stan na dzień 31.12.2012r.

⁵ dane z Sprawozdania rocznego MPiPS z rok2012 Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Somoninie.

6. 03-L (zaburzenia głosu, mowy i choroby słuchu) + 06-E (epilepsja) – 8 osób,
7. 04-O (choroby narządu wzroku) + 09-M (choroby układu moczowo-płciowego) – 4 osoby,
8. 12-C (całościowe zaburzenie rozwojowe) – 2 osoby,
9. 08-T (choroby układu pokarmowego) – 1 osoba.

Jeżeli chodzi o przyczyny niepełnosprawności występujące w grupie po 16 roku życia to:

1. 07-S (choroby układu oddechowego i krążenia) – 49 osób
2. 05-R (upośledzenie narządu ruchu) – 43 osoby,
3. 02-P (choroby psychiczne) – 41 osób,
4. 11-I (inne schorzenia) – 33 osoby,
5. 01-U (upośledzenie umysłowe) – 18 osób,
6. 10-N (choroby neurologiczne) – 17 osób,
7. 09-M (choroby układu moczowo-płciowego) – 11 osób,
8. 04-O (choroby narządu wzroku) – 9 osób,
9. 03-L (zaburzenia głosu, mowy i choroby słuchu) – 7 osób,
10. 06-E (epilepsja) – 6 osób,
11. 08-T (choroby układu pokarmowego) – 5 osób,
12. bez symbolu – 55 osób

Niepełnosprawność jest też jedną z najczęstszych przyczyn trudnej sytuacji życiowej, ponieważ spora grupa osób niepełnosprawnych jest bierna zawodowo, tkwi w marazmie ze względu na słabą motywację do pracy, brak wiary we własne siły, zbyt niskie kwalifikacje zawodowe.

Instytucje wsparcia realizujące zadania na rzecz osób niepełnosprawnych:

- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kartuzach;
- Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Kartuzach;
- Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna w Kartuzach;
- Powiatowy Urząd Pracy w Kartuzach;
- Specjalny Ośrodek Szkolno – Wychowawczy w Kartuzach;
- Specjalny Ośrodek Szkolno – Wychowawczy w Żukowie;
- Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Somoninie;
- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Somoninie;
- Środowiskowy Dom Samopomocy w Rybakach;
- Warsztat Terapii Zajęciowej w Somoninie;
- Centrum Integracji Społecznej w Ostrzycach;
- Gimnazjum Publiczne w Somoninie;

Organizacje pozarządowe działające na rzecz osób niepełnosprawnych:

- Kaszubska Fundacja Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych „Podaruj trochę słońca” w Starkowej Hucie;

III. CELE PROGRAMU

Główny cel Programu:

Utworzenie zintegrowanego systemu pomocy na rzecz osób niepełnosprawnych.

Cele szczegółowe Programu

1. Likwidacja barier architektonicznych i urbanistycznych;
2. Likwidacja barier komunikacyjnych i w komunikowaniu się;
3. Aktywizacja zawodowa osób niepełnosprawnych;
4. Rozpowszechnianie dostępu do usług medycznych, rehabilitacyjnych i specjalistycznych;
5. Integracja osób niepełnosprawnych;
6. Propagowanie i promowanie działalności Środowiskowego Domu Samopomocy w Rybakach.

IV. MIEJSCE I CZAS REALIZACJI

1. Program realizowany będzie na terenie Gminy Somonino.
2. Czas realizacji programu: lata 2013 – 2023.

V. ZAŁOŻENIA PROGRAMU

Zgodnie z ustawą o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych zakłada się, że do podstawowych działań samorządu należy:

1. Rehabilitacja społeczna osób niepełnosprawnych.
2. Rehabilitacja zawodowa oraz zatrudnianie osób niepełnosprawnych.
3. Przestrzeganie praw osób niepełnosprawnych.

Jednym z kierunków działań Strategii Integracji i Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Somonino na lata 2011 – 2020 jest utworzenie na terenie gminy zintegrowanego systemu pomocy na rzecz osób niepełnosprawnych.

VI. ODBIORCY PROGRAMU

Program Wsparcia Osób Niepełnosprawnych skierowany jest do:

1. osób niepełnosprawnych mieszkających na terenie Gminy Somonino;
2. otoczenia osób niepełnosprawnych;

VII. KIERUNKI DZIAŁAŃ

Cele programu realizowane będą poprzez podejmowanie następujących działań:

1. promowanie, wspieranie i realizowanie projektów aktywizujących i integrujących środowiskowo osób niepełnosprawnych;
2. promowanie, wspieranie i realizowanie projektów ułatwiających dostęp do usług medycznych, rehabilitacyjnych i specjalistycznych;
3. współdziałanie instytucji samorządowych z instytucjami pozarządowymi i lokalną społecznością;
4. poszukiwanie alternatywnych środków na finansowanie lokalnych inicjatyw z innych źródeł niż dochody własne Gminy Somonino;
5. inne wynikające z aktualnych potrzeb i zgodne z celami programu.

VIII. PRZEWIDYWANE EFEKTY PROGRAMU

1. Podwyższenie jakości realizowanych działań oraz inicjowanie nowych form i metod pracy na rzecz osób niepełnosprawnych.
2. Integracja społeczna osób niepełnosprawnych.
3. Wzrost zaangażowania instytucji oraz organizacji pozarządowych w zakresie podejmowania działań na rzecz osób niepełnosprawnych.
4. Funkcjonowanie zintegrowanego systemu pomocy na rzecz osób niepełnosprawnych.

IX. REALIZATORZY PROGRAMU

Realizatorami zadań programu są:

1. Gmina Somonino
2. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Somoninie
3. Pozostałe jednostki organizacyjne i pomocnicze gminy
4. Organizacje pozarządowe

X. FINANSOWANIE PROGRAMU

Realizacja zadań programu może być finansowana z dochodów własnych Gminy Somonino, ze źródeł zewnętrznych, w tym dobrowolnych darowizn. Program ma formułę otwartą, co oznacza, że jest możliwe wnoszenie poprawek. Jest przedsięwzięciem długofalowym, w związku z tym nie jest możliwe oszacowanie kosztów jego realizacji.

XI. MONITOROWANIE I EWALUACJA PROGRAMU

Monitoring i ewaluacja będą prowadzone na bieżąco przez realizatorów programu, w szczególności przez realizatorów poszczególnych działań. Proces ten ma na celu obserwowanie zmian ilościowych i jakościowych. W przypadku stwierdzenia jakichkolwiek nieprawidłowości w realizacji zamierzonych działań, nastąpi ich bieżące korygowanie.